

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Мета та завдання навчальної дисципліни. Курс «Літературна творчість» покликаний формувати теоретичну базу спеціаліста з журналістики, тому **метою** його вивчення є оволодіння студентами головним термінологічним апаратом, формування уявлень про фундаментальні положення художнього письма як специфічної форми діяльності.

Головне **завдання** курсу полягає в тому, щоб дати загальні уявлення про сутність професії літератора, її місця і ролі в суспільстві, а також познайомити студентів з організацією творчого процесу.

Завданнями курсу є :

- формування знань про сучасні тенденції розвитку теорії художнього письма;
- визначення особливостей фаху літератора та його значення в розвитку демократичного суспільства;
- засвоєння студентами сучасних систем художнього письма;
- формування умінь і навичок визначення природи художнього тексту, а також визначення жанру літературних творів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є літературна творчість, основні етапи розвитку художнього письма та сучасні тенденції його функціонування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких компетентностей

знати :

- основні терміни сучасного літературознавства;
- основні етапи розвитку художнього письма та сучасні тенденції його розвитку;
- особливості літератури (літературної творчості) як соціального інституту та її роль у формуванні громадської думки в суспільстві;
- специфіку літературної творчості як творчого фаху.

уміти :

- розкрити специфіку письменницької професії серед інших;
- організувати творчу та інтелектуальну діяльність в контексті створення літературного матеріалу;
- визначати основні тенденції функціонування регіонального літературного простору.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результатом вивчення дисципліни «Літературна творчість» є набуття здобувачами освіти за ОП «Журналістика та кросмедійність» таких компетентностей:

<i>Загальні компетентності</i>	ЗК1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
<i>Фахові компетентності</i>	ФК4. Здатність використовувати вітчизняний і світовий досвід у галузі соціальних комунікацій. ФК11. Здатність використовувати професійні знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів.
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРН1. Застосовувати знання з суспільних наук у визначенні своєї громадянської позиції, моделей поведінки, у міжкультурній комунікації, у професійній діяльності. ПРН3. Використовувати державну мову в професійній діяльності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки бакалаврів. Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія української культури», «Філософія», «Літературне редагування».

3. Опис навчальної дисципліни

«Літературна творчість»

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	II	3	90	-	26	-	-	64	-	Залік
Заочна	I	II	3	90	-	7	-	-	83	-	Залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми занять	Змістовий модуль 1. Художній твір як цілість											
Тема 1. Образність літературного твору	10		3	-	-	6	10		1			10
Тема 2. Мотив, сюжет, ситуація в художньому творі	10		3	-	-	6	10		1			10
Тема 3. Пафос, емоційна тональність художнього твору	10		3	-		6	10		1			10
Тема 4. Фантазія, фантастика, абсурд у літературному творі	15		4	-		14	15		1			11

Разом за ЗМ1	45		13	-		32	45		4			41
Теми занять	Змістовий модуль 2. Структура літературного твору. Принципи моделювання художнього світу											
Тема1. Композиція й архітектоніка	9	-	3	-	-	6	9		1			10
Тема 2. Часопросто рова організація літературного твору	9	-	3	-	-	6	9		-			10
Тема 3. Поза- контекстуальні елементи літературного твору	9	-	3	-	-	6	9		1			10
Тема 4. Види інтертекстуальних зв'язків	9	-	2	-	-	7	9		-			6
Тема 5. Ознаки постмодерністсько ї естетики	9	-	2	-	-	7	9		1			6
Разом за ЗМ 2	45	-	13	-	-	32	45		3			42
Усього годин	90	-	26	-	-	64	90	-	7	-	-	83

3.3. Зміст завдань для самостійної роботи

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ «Літературна творчість»

Змістовий модуль I. Художній твір як цілість

Тема 1. Образність літературного твору. Структура художнього образу. Понятійний і образний виклад у літературному творі

Напишіть диптих, де одна частина становила б понятійний, а друга – образний виклад.

Тема 2. Мотив, сюжет, ситуація в художньому творі

Проаналізуйте улюблений художній твір. Які провідні мотиви можна в ньому виділити? В яких інших творах світової літератури постають ці мотиви? В чому полягає оригінальність авторської інтерпретації? Що зумовлює саме таку будову сюжету? Які прийоми використовує автор у ній?

Тема 3. Пафос, емоційна тональність художнього твору. Види комічного: шляхи художнього втілення

Проаналізуйте улюблений поетичний твір. Як можна охарактеризувати його емоційну тональність? Які прийоми використовуються для її створення?

Тема 4. Фантазія, фантастика, абсурд у літературному творі

Знайдіть і прокоментуйте елементи фантастичного в улюблених творах. Які засоби використовує автор для досягнення максимального естетичного ефекту?

Змістовий модуль II. Структура літературного твору. Принципи моделювання художнього світу

Тема 5. Композиція й архітектоніка

Проаналізуйте композицію улюбленого твору за схемою:

- 1) архітектонічні особливості;
- 2) система образів персонажів та зумовлені нею сюжетні зв'язки;
- 3) система деталей та їх значення;
- 4) роль позасюжетних елементів (за наявності).

Тема 6. Часопросторова організація літературного твору

Проаналізуйте часопросторовий континуум прозового твору за такими ознаками:

- 1) час автора (оповідача) і час героя (героїв);
- 2) особливості часової послідовності;
- 3) часові «пласти» та художні елементи, що виділяють ці часові форми;
- 4) співвіднесеність часу історичного й побутового, біографічного й історичного тощо;
- 5) характер зв'язку між художнім часом і простором.

Тема 7. Позаконтекстуальні елементи літературного твору

Наведіть і прокоментуйте приклади використання епіграфів, вставних новел, “сцен на сцені” в літературних творах.

3.4. Запитання до заліку

1. Три гатунки художнього матеріалу (за І. Качуровським).
2. “Естетика потворного”: виміри та історія поняття.
3. Структура художнього образу. Мікро-та макрообрази.
4. Понятійний та образний виклад. “Іконічна порожнеча” (за Б.Ярхо).
5. Художній твір як цілість.
6. Мотив: літературознавчі різночитання.
7. Сюжет та фабула літературного твору.
8. Поняття пафосу та емоційної тональності.
9. Види комічного та шляхи їх художнього втілення.
10. Композиція й архітектоніка літературного твору.
11. Чинники композиції літературного твору.
12. Художня деталізація. “Композиція деталей” та її значення в структурі літературного твору.
13. Часопросторова організація літературного твору.
14. Реальний та художній час.
15. Темпоральні моделі в історії літератури.
16. Позаконтекстуальні елементи літературного твору: загальний огляд; функції.
17. Художні та смислові функції епіграфу, заголовку, підзаголовку.
18. Види інтертекстуальних зв’язків (за Ж.Женнетом).
19. Інтертекстуальність як ознака постмодерністської естетики.

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та

інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку чи екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати залік і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати залік з метою підвищення свого рейтингу за цією навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 35 балів, він не допускається до складання заліку.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою, бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи, що відображені в графі 10 (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), при цьому набравши додатково не менше 30 балів, може отримати оцінку за іспит автоматично.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. **Критерії оцінки:** відмінно – А – 90-100 балів; добре – В – 80-89 балів; добре – С – 70-79 бали; задовільно – D – 60-69 бали; задовільно – E – 50-59 бали; незадовільно з можливістю перездачі – Fx – 35-49 бали; незадовільно з обов'язковим повторним курсом – F – 0-34 бали. Найбільшу кількість балів студент заробляє на протязі семестру на практичних заняттях – до 60 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

(для 1-3, 5-6 курсів)

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	Дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	Fx (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Студент, який не отримав позитивні оцінки за підсумками роботи над кожним модулем, вважається не атестованим та не допускається до складання

іспиту/заліку. Допущеним до складання іспиту/заліку студент може бути лише у разі відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі, або тієї частини навчального матеріалу, за який отримано незадовільну оцінку, або за яким він не атестований.

Види та форми контролю, методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія тощо).

МН2 – практичні заняття.

МН6 – наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН7 – робота з книгою, з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою.

МН8 – комп'ютерні засоби навчання (курси – ресурси, мультимедійні, дистанційні, web-конференції та вебінари і т.п.).

МН9 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Методи оцінювання

МО2 – тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО4 – звіти, реферати, статті.

МО6 – презентації результатів виконання завдань.

МО8 – залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)										Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

5. Рекомендована література

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література з методики викладання і вивчення української літератури

1. Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. – К.: "Академія", 2000.
2. Ситченко А.Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навчальний посібник для студентів-філологів. – К.: Ленвіт, 2011.
3. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 2000.
4. Наукові основи методики літератури / За ред. Н.Й. Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002.
5. Степанишин Б. Викладання української літератури в школі. – К.: РВЦ „Проза”, 1995.

Рекомендована література

Основна

1. Бахтин М.М. Літературно-критические статьи. – М., 1986.
2. Вольф Ю. Школа літературного мастерства. – М.: АНФ, 2012. – 383с.
3. Вступ до літературознавства: Хрестоматія // Упоряд. Н.І. Бернадська. – К., 1995.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. – К., 2008.
5. Жирмунский В. Теория литературы. Поэтика. Стилистика. – Ленинград, 1977.
6. Книга для автора, редактора, видавця – К., 2010.
7. Літературознавчий словник-довідник Nota bene (За ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В.І.). – К., 1997. – 749 с.
8. Наєнко Михайло. Інтим письменницької праці. – К.: Педагогічна преса, 2003. – 278с.
9. Парандовский Ян. Алхимия слова. – М.: Правда, 1990. – 653с.
10. Франко І. З останніх десятиліть... // Іван Франко. Повне зібрання творів. У 50-ти томах. – Т. 20.

Додаткова

11. Арнаудов М. Психология літературного творчества. – М., 1980.
12. Качуровський Ігор. Генерика і архітектоніка. Т.2. – К., 2008.
13. Лотман Ю.М. Анализ поэтического текста. – Ленинград, 1972.
14. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, течії. – К., 1997.
15. Сакулин П.Н. Филология и культурология. – М., 1990.
16. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. – Львів, 1996.
17. Тынянов Ю. Литературный факт. – М., 1993.
18. Франко І. З останніх десятиліть... // Іван Франко. Повне зібрання творів. У 50-ти томах. – Т.20.
19. Фролова К.П. Цікаве літературознавство. – К., 1991.
20. Якобсон Р. Работы по поэтике. – М., 1987.

Інформаційні ресурси

Періодичні видання

Газети: “Літературна Україна”, “Критика”, “Українська літературна газета”, “Українське слово”, “Слово Просвіти” та інші.

Журнали: “Кур’єр Кривбасу”, “Дзвін”, “Сучасність”, “Київ”, “Дніпро”, “Вітчизна”, “Буковинський журнал”, “Пектораль”, “Слово і Час”, “Книжник-Review”, “Четвер” та інші.

Інтернет-ресурси

1. <http://litakcent.com/>
2. <http://bukvoid.com.ua/>
3. <http://litukraina.kiev.ua/>
4. <http://litgazeta.com.ua/>
5. <https://vsiknygy.net.ua/>